

Montessori Yönteminde Disiplin

Çocuğa önce okulun kuralları anlatılır, bir Montessori Okulu'nun işleyiş düzeni temel alınarak bu kurallar belirlenmiştir.

Dört kuralımız vardır:

- Arkadaşlarımıza zarar vermeyiz.
- Çalışırken arkadaşlarımızı rahatsız etmeyecek kadar sessiz konuşur ve sessiz çalışırız.
- Araçlarımıza zarar vermeyiz.
- Sıramızı bekleriz.

Şimdi sizlere bir olumsuz davranıştan yola çıkıp örnekleyerek uygulamamızı anlatmak istiyorum.

Okul kurallarımızdan örnekleyebileceğimiz olumsuz davranış örneği çocuğun çalıştığı bir araca zarar vermesi olabilir.

1. Birinci basamak ilk uyarıdır. “Okul kurallarını sana anlatmıştım. Araçlarımıza zarar vermeden çalışırız. Eğer zarar vermeye devam edersen çalışmanı durdurmak aracı almak zorunda kalacağım.”
2. Olumsuz davranış devam ederse ikinci basamağa geçilir. Bu basamakta çocuğun davranışı derhal kesintiye uğrattılır, bu şekilde olumsuz davranış deneyimi devam ettirilmez. “Çalışmanı durdurmak zorundayım, araçlarımıza zarar vermeden çalıştığınızı anlatmıştım. Bu şekilde çalışırsak aracımız kırılır. Bu aracını yerine koyacağım.” Dedikten sonra aracı alır ve yerine yerleştiririz. Bu davranış çocuğun olumsuz davranışını durdurur, fakat sınıf içindeki etkinliğinin sürdürmesine izin verir.
3. Çocuğun yeni bir araç aldığını ve bu araca da zarar vererek çalıştığını düşünelim, bu durumda çocuğun yanına gider sessizce “Araçlarımıza zarar vermeyeceğimiz konusunda seni iki kere uyardım, devam edersen seni mola sandalyesine almak zorundayım.” Bu durumda olumsuz davranışın gerçekleşmesi bir kere daha kesilir, ve davranışın sonucu hakkında bilgi verilir.
4. Çocuğun aracına zarar verme davranışı devam ediyorsa, “Sana aracına zarar vermemen konusunda üç ayrı uyarı verdim. Şimdi seni mola sandalyesine alıyorum.” Bu sandalyede yaşı kadar dakika oturması gerekecek, fakat çocuğu sınıftan ve işleyişten ayırmadık. Sosyal ortamından ayrılmaması çocuğun olumlu davranışlar sergileyen akranlarını örnek alabilmesini sağlar.
5. Mola bitti. Temiz sayfa açtık. Tekrar tekrar olumsuz davranış hakkında ders verir biçimde konuşmayız. Çocuk çalışmasına geri döndü. Fakat, araçlara zarar verme

davranışı bir kere daha tekrarlandı, bu durumda “Seninle araçlarımıza zarar vermeyeceğimiz konusunda anlaşmıştık, ancak sen Kırmızı Çubuklarla çalışırken onları yere atmaya devam ediyorsun. Okul kurallarını senden daha küçük arkadaşlarından öğrenebilmen için seni Pamuk Tırtılların sınıfına misafir olarak göndereceğim.” Bu basamakta çocuğun sosyal işleyiş ve sosyal onay hakkında bilgi sahibi olmasını isterken yine bir topluluk içinde yer almasını sağlıyoruz, fakat bu topluluk ondan küçük yaşların bulunduğu bir topluluk, öğretmenin sınıf içinde misafire verdiği sorumluluğu arttırması çocuğun öz güven duygusunu geliştirecek ve olumsuz davranışları söndürecektir. Bu tür bir uygulama yarım gün ve bir hafta arasında değişebilir.

6. Beşinci basamakla beraber sosyal hizmet görevi verilir. Bu görev davranışa göre belirlenir, araçlara zarar verme davranışına aracın tamiri görevi verilerek çocuğun sorumluluğu arttırılır ve doğal sonuçlarla karşılaşması sağlanır.
7. Konu hakkında beşinci kademedен sonra kararlar öğretmen, psikolog, eğitim yöneticisi ve müdürle beraber verilir. Son olarak davranış bir kere daha tekrarlandığında çocuk okul müdürünün odasına bir ziyaret yapar. Bu ziyarette ayakta durmaz müdürün karşısındaki koltuğa oturur. Müdür toplum kurallarının bir simgesi olarak makamındadır. Sorun hakkında kısa bir konuşma yapar. Bu konuşmada okul kurallarını hatırlatır ve davranışa değinir. Çocuğun yaklaşımı gözlenir ve bu yaklaşıma göre ortak bir karar verilir. Müdürün odasına ziyaret çok nadir yaşanan bir olaydır ve bundan dolayı önemlidir. Çocuk bu ziyaret sırasında konuşmaya teşvik edilir ve kararın verilmesinde çocuğun da katkıda bulunması arzu edilir.

Montessori okulları çocukların öz disiplinini geliştiren okullardır bu nedenle sorunlar diğer eğitim yöntemlerine göre kolay ve çocuğu incitmeden çözülür.